

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. Николай Емилов Попов, дн, от катедра „ Теория и методика на кинезитерапията” при факултет „Обществено здраве, здравни грижи и туризъм ” на Национална спортна академия „Васил Левски” – София, съгласно Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград за научно жури 1211/28.05.2026 г с решение на ФС на ФОЗЗГС – протокол 12/26.05.2026

ОТНОСНО: Дисертационен труд на докторант **Исан Емини**, зачислен в самостоятелна форма на обучение към катедра „Кинезитерапия” при факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт” на Югозападен университет „Неофит Рилски” – Благоевград, на тема: „**КИНЕЗИТЕРАПЕВТИЧЕН ПОДХОД ПРИ ДЕЦА С ДЕТСКА ЦЕРЕБРАЛНА ПАРАЛИЗА**”, за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в Област на Висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве”, специалност Кинезитерапия. Научен ръководител – **доц. Мариела Филипова, доктор.**

Докторант Исан Емини е придобил бакалавърска степен по кинезитерапия в НСА „Васил Левски” – София през 2001 година. През 2006 година придобива и магистърска степен по кинезитерапия в Национална спортна академия „Васил Левски” – София. От 2006 година до сега работи като преподавател в сферата на кинезитерапията като асистент и лектор в Университета в Тетово, Северна Македония и Общинското Висше медицинско училище „Nikola Shtejn”. Докторантът е покрил успешно всички образователни изисквания съобразно учебният план на докторската програма по кинезитерапия.

Представеният от докторант Исан Емини дисертационен труд проучва много актуален здравен проблем с изключително голямо медико-социално значение. Церебралната парализа е едно от най-разпространените състояния, чието функционално възстановяване се определя основно от нервно-мускулната и педиаричната кинезитерапия. Преодоляването и потискането на развития двигателен дефицит изисква индивидуален подход и прилагане на иновативни и научно обосновани специализирани методики. Въпреки значителния напредък в тази насока, физиотерапевтичната наука трябва да преодолее още много нерешени проблеми

относно постигане на максимално възможно функционално възстановяване, профилактика и поддържаща терапия.

Представеният от докторанта материал е в достатъчен обем за такъв тип научен труд, като е развит в 151 страници с три приложения. *Структурата* на дисертацията е съобразена с препоръките и изискванията за такава разработка, като съдържа три основни глави – литературен обзор, методология на научното изследване, резултати и анализ.

Литературният обзор е в достатъчен обем, изключително синтезиран и насочен към разглеждания научен проблем, без излишни пропедевтични изложения. Базиран е на 156 заглавия, 149 от които на латиница. Източниците са подбрани правилно и дават актуална информация по разглеждания научен проблем. Той е дискутиран задълбочено, като са анализирани многостранните аспекти на това страдание от гледна точка на най-съвременните научни виждания. Разгледана е етиологията и патогенезата, клиничната картина, патокинезиологичните промени и най-вече съвременните аспекти на кинезитерапията и комплексното лечение. Използваните научни заглавия и автори са цитирани коректно и прецизно. В цялата глава, както и в останалите раздели, личи прецизност на изложението и текстова обработка на високо ниво.

На базата на литературната справка е формулирана съответстваща *работна хипотеза*. Тя отразява логично изводите от представеният литературен анализ и дава правилна информация за ориентацията на изследователската част на дисертационния труд.

Целта на изследването е добре дефинирана. Задачите (пет) са формулирани коректно и решаването им би довело до постигане на целта на дисертационния труд.

Контингентът на изследването включва 30 лица, съгласно коректно представени критерии за включване и изключване. Разделени са по равно на две групи – експериментална и контролна. Направена е детайлна характеристика на изследвания контингент. Дизайнът на изследването е описан коректно. Аргументирано е използването на са съвременни стандартизирани методи за функционално изследване. Те са уместно подбрани, с оглед тематиката на дисертационния труд и са прецизно описани. Статистическата обработка е стандартна и правилно ориентирана. Не става ясно обаче каква е точно разликата в приложената кинезитерапия между експерименталната и контролната група.

Приложената специализирана методика на кинезитерапия е пълноценно описана, детайлно представена и богато онагледена. Така представена като форма и съдържание има съществен практически приносен характер.

Анализът на представените функционални **резултати** е прецизен и задълбочен. Проличава умението на докторанта да интерпретира научно установените факти. Статистическият анализ е направен прецизно и отчетените резултати са максимално достоверни.

Формулирани са 3 извода, които отговарят на поставените задачи, произтичат от получените резултати и обобщават направените анализи. Представени са общо 4 теоретични и практически препоръки.

Научни приноси

Както се спомена по-горе, приносни моменти могат да бъдат открити в системния литературен обзор, описанието на приложената специализирана кинезитерапевтична методика и в изследователско-аналитичната част на дисертационния труд. Те разширяват и актуализират научните познания в областта на нервно-мускулната и педиатричната кинезитерапия.

Като основни научни приноси се очертават:

Теоретични:

Направен е системен обзор на съвременните литературни данни в разглежданата област.

Практически:

Разработен и апробиран в практиката е съвременен алгоритъм за функционално изследване и оценка при пациенти с церебрална парализа.

Разработена и апробирана в практиката е съвременна специализирана методика за кинезитерапия при детска церебрална парализа.

Изследвани и анализирани са функционални резултати, касаещи повлияването на пациенти с церебрална парализа, след приложение на специализирана кинезитерапевтична методика.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение, представеният от **Исан Емини** за обсъждане дисертационен труд представлява задълбочена научна разработка, с авторски принос в теоретичната и

лечебно-практическата области на кинезитерапията. Имайки предвид актуално избраната тема, широката литературна осведоменост, правилната постановка на проучванията, компетентното използване на разнообразни съвременни методи на изследване и средства за възстановяване и безспорните лечебно-приложни приноси на дисертацията, предлагам на многоуважаемите членове на научното жури да присъдят образователно-научната степен **ДОКТОР** в професионално направление 7.4 Обществено здраве, специалност Кинезитерапия, на **Исан Емини**.

София

10.06.2026

Изготвил:

проф. Н. Попов, дн

REVIEW

By Prof. Nikolay Emilov Popov, PhD, from the Department of "Theory and Methodology of Kinesitherapy" at the Faculty of "Public Health, Healthcare and Tourism" of the National Sports Academy "Vasil Levski" - Sofia, in accordance with the Order of the Rector of the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad for a scientific jury 1211/28.05.2026 with the decision of the FS of the South-West University of Health Sciences - protocol 12/26.05.2026

REGARDING: Dissertation work of doctoral student Isan Emini, enrolled in an independent form of study at the Department of Kinesitherapy at the Faculty of "Public Health, Healthcare and Sports" of the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad, on the topic: "KINESITHERAPEUTIC APPROACH IN CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY", for awarding the educational and scientific degree "Doctor" in the Field of Higher Education 7. "Health and Sports", professional field 7.4. "Public Health", specialty Kinesitherapy. Scientific supervisor - Assoc. Prof. Mariela Filipova, PhD.

Doctoral student Isan Emini obtained a bachelor's degree in kinesitherapy at the National Sports Academy "Vasil Levski" - Sofia in 2001. In 2006, he also obtained a master's degree in kinesitherapy at the National Sports Academy "Vasil Levski" - Sofia. Since 2006, he has been working as a lecturer in the field of kinesitherapy as an assistant and lecturer at the University of Tetovo, North Macedonia and the Municipal Medical School "Nikola Shtejn". The doctoral student has successfully completed all educational requirements according to the curriculum of the doctoral program in kinesitherapy.

The dissertation presented by doctoral student Isan Emini explores a very current health problem with extremely great medical and social importance. Cerebral palsy is one of the most common conditions, the functional recovery of which is determined mainly by neuromuscular and pediatric kinesitherapy. Overcoming and suppressing the developed motor deficit requires an individual approach and the application of innovative and scientifically based specialized methodologies. Despite significant progress in this direction, physiotherapy science must still overcome many unresolved problems regarding achieving the maximum possible functional recovery, prevention and maintenance therapy.

The material presented by the doctoral student is in sufficient volume for such a type of scientific work, as it is developed in 151 pages with three appendices. The structure of the dissertation is in accordance with the recommendations and requirements for such a

development, as it contains three main chapters - literature review, methodology of the scientific research, results and analysis.

The literature review is of sufficient volume, extremely synthesized and focused on the scientific problem under consideration, without unnecessary propaedeutic expositions. It is based on 156 titles, 149 of which are in Latin. The sources are selected correctly and provide up-to-date information on the scientific problem under consideration. It is discussed in depth, analyzing the multifaceted aspects of this suffering from the point of view of the most modern scientific views. The etiology and pathogenesis, the clinical picture, pathokinesiological changes and, above all, the modern aspects of kinesitherapy and complex treatment are examined. The scientific titles and authors used are cited correctly and precisely. Throughout the chapter, as well as in the other sections, precision of the presentation and high-level word processing.

Based on the literature review, a corresponding working hypothesis has been formulated. It logically reflects the conclusions from the presented literature analysis and provides correct information about the orientation of the research part of the dissertation work.

The purpose of the study is well defined. The tasks (five) are formulated correctly and their solution would lead to achieving the goal of the dissertation work.

The study contingent includes 30 individuals, according to correctly presented inclusion and exclusion criteria. They are divided equally into two groups - experimental and control. A detailed characterization of the studied contingent has been made. The design of the study is described correctly. The use of modern standardized methods for functional research is argued. They are appropriately selected, in view of the topic of the dissertation work and are precisely described. The statistical processing is standard and correctly oriented. However, it is not clear what exactly is the difference in the applied kinesitherapy between the experimental and control groups.

The applied specialized kinesitherapy methodology is fully described, presented in detail and richly illustrated. Thus presented in form and content, it has a significant practical contribution.

The analysis of the presented functional results is precise and in-depth. The doctoral student's ability to interpret scientifically established facts is evident. The statistical analysis was done precisely and the reported results are maximally reliable.

Three conclusions have been formulated that meet the tasks set, arise from the obtained results, and summarize the analyses made. A total of 4 theoretical and practical recommendations are presented.

Scientific contributions

As mentioned above, contributions can be found in the systematic literature review, the description of the applied specialized kinesitherapy methodology and in the research and analytical part of the dissertation work. They expand and update scientific knowledge in the field of neuromuscular and pediatric kinesitherapy.

The main scientific contributions are outlined as:

Theoretical:

A systematic review of the contemporary literature in the field under consideration has been made.

Practical:

A modern algorithm for functional examination and assessment of patients with cerebral palsy has been developed and tested in practice.

A modern specialized methodology for kinesitherapy in children's cerebral palsy has been developed and tested in practice.

Functional results concerning the response of patients with cerebral palsy after the application of a specialized kinesitherapy methodology have been studied and analyzed.

CONCLUSION

In conclusion, the dissertation work presented by Isan Emini for discussion represents a thorough scientific work, with an author's contribution in the theoretical and therapeutic-practical fields of kinesitherapy. Considering the topically chosen topic, the broad literary awareness, the correct presentation of the studies, the competent use of various modern research methods and means of recovery, and the undeniable therapeutic and applied contributions of the dissertation, I propose to the esteemed members of the scientific jury to award the educational and scientific degree of DOCTOR in the professional field 7.4 Public Health, specialty Kinesitherapy, to Isan Emini.

Sofia

10.06.2026

Prepared by:

prof. N. Popov, PhD